

PRO BONO

September/2020

- ZMENY V POSKYTOVANÍ NEMOCENSKÉHO A V MOŽNOSTI OPĀTOVNÉHO DOJEDNANIA ALEBO PREDĹŽENIA PRACOVNÉHO POMERU NA DOBU URČITÚ**
 Novela sa snaží reagovať na aktuálnu spoločensko-epidemiologickú situáciu. Novela má reflektovať aj obmedzené kapacitné možnosti predškolských zariadení a škôl a súčasne rešpektovať princíp dobrovoľnosti, pokiaľ ide o zapojenie dieťaťa do výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ZMENY V ČINNOSTI ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ**
 Novela prináša osobitné a prechodné ustanovenia, uplatňujúce sa v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu.
- EKONOMICKÉ DOPADY PANDÉMIE A ICH VPLYV NA ZMENU ŠTÁTNEHO ROZPOČTU NA ROK 2020**
 Negatívny ekonomický dopad a zníženie ekonomickej aktivity sa tak podpísali pod nutnosť prehodnotiť už zostavený štátny rozpočet na rok 2020.
- ZMENY V OBLASTI NAKLADANIA SO ZDRAVOTNÍCKYMI POMÔCKAMI, SPÔSOBENÉ PANDÉMIOU OCHORENIA COVID-19**
 Kríza a súvisiaca s ochorením COVID-19 zapríčinila vznik mimoriadnych okolností, vyžadujúcich si nemalé dodatočné zdroje, ako aj zvýšenú dostupnosť životne dôležitých zdravotníckych pomôcok.
- ZÁKON O MIMORIADNYCH ŠTÁTNYCH ZÁRUKÁCH**
 Dôvod, pre ktorý bol zákon o mimoriadnych štátnych zárukách prijatý, sú nové opatrenia Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v reakcii na hospodársku situáciu, spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19. V reakcii na predmetnú situáciu EÚ vydala Nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku ochorenia COVID-19.
- NOVINKY V OBLASTI LIKVIDÁCIE OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ**
 Dňa 01. októbra 2020 nadobudne účinnosť Vyhláska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 193/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii.

ZMENY V POSKYTOVANÍ NEMOCENSKÉHO A V MOŽNOSTI OPÄTOVNÉHO DOJEDNANIA ALEBO PREDLŽENIA PRACOVNÉHO POMERU NA DOBU URČITÚ

Dňa **09. júna 2020** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **157/2020** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa dopĺňa zákon č. **461/2003** Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a ktorým sa dopĺňa zákon č. **311/2001** Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“).

→ Účel novely

V zmysle dôvodovej správy sa novela snaží reagovať na aktuálnu spoločensko-epidemiologickú situáciu. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v nadväznosti na zlepšenie epidemiologickej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 v Slovenskej republike a v súlade s postupným plánom otvárania prevádzok vydal opatrenie, ktorým umožnil za splnenia prísnych hygienických a ochranných opatrení otvorenie zariadení starostlivosti o deti do **3 rokov** veku, materských škôl, materských škôl pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, základných škôl na účel výchovy a vzdelávania žiakov prvého až piateho ročníka, a základných škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na účel výchovy a vzdelávania žiakov prvého až piateho ročníka. Novela má reflektovať aj obmedzené kapacitné možnosti predškolských zariadení a škôl a súčasne rešpektovať princíp dobrovoľnosti, pokiaľ ide o zapojenie dieťaťa do výchovno-vzdelávacieho procesu. V kontexte uvedenej novely prináša právnu úpravu, ktorá by kontinuálne zabezpečila nárok na pandemické ošetrovne tým rodičom, ktorí i naďalej, po otvorení škôl, budú poskytovať dieťaťu osobnú a celodennú starostlivosť z dôvodu neumiestnenia dieťaťa do školy z **objektívnych dôvodov** (kapacitné možnosti) alebo **subjektívnych dôvodov** (obava o zdravie). Vzhľadom na postupné otvorenie zariadení sociálnych služieb (jasle od **1. júna 2020**) sa obdobná právna úprava má týkať aj týchto zariadení.

Ako z vyššie uvedeného vyplýva, novela dopĺňa dva právne predpisy: **(1)** zákon o sociálnom poistení a **(2)** ZP. Do zákona o sociálnom poistení sa novelou vkladajú nové ustanovenia **§ 293fb** a **§ 293fc** zákona o sociálnom poistení.

→ Podmienky nároku na nemocenské

Podmienky nároku na nemocenské v súvislosti s karanténnymi opatreniami a ich následným uvoľňovaním upravuje ustanovenie **§ 293fb** zákona o sociálnom poistení: „*Poistenec, ktorému vznikol nárok na nemocenské podľa § 293er ods. 1 alebo ods. 2 zákona o sociálnom poistení a tento nárok trvá ku dňu skončenia krízovej situácie, má nárok na nemocenské aj po skončení krízovej situácie, ak spĺňa podmienky podľa § 293er ods. 1 alebo ods. 2 zákona o sociálnom poistení*“ (ustanovenie **§ 293fb ods. 1** zákona o sociálnom poistení).

Z citovaného ustanovenia **§ 293fb ods. 1** zákona o sociálnom poistení vyplýva, že ak zamestnancovi, ktorému vznikne dočasná pracovná neschopnosť napr. deň pred skončením krízovej situácie, by tak napriek jej skončeniu trval nárok na nemocenské vyplácané Sociálnou poisťovňou (štandardne za prvých **10 dní** dočasnej pracovnej neschopnosti patrí zamestnancovi nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti podľa zákona č. **462/2003** Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorú poskytuje zamestnávateľ) vo výške **55 %** denného vymeriavacieho základu (štandardne sa nemocenské prvé tri dni trvania poskytuje vo výške **25 %** denného vymeriavacieho základu).

V zmysle nového ustanovenia **§ 293fb** zákona o sociálnom poistení ďalej platí: „*Na účel § 293er ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom poistení sa vo vzťahu k dieťaťu uvedenému v § 39 ods. 1 písm. b) druhého bodu zákona o sociálnom poistení (A) predškolské zariadenie a škola považujú za uzavreté na základe rozhodnutia príslušného orgánu aj po ich otvorení, ak (1) zákonný zástupca dieťaťa neprejaví záujem o účasť dieťaťa na*

prebiehajúcom výchovno-vzdelávacom procese v predškolskom zariadení alebo v škole z dôvodu obavy o jeho zdravie, alebo (2) dieťa sa nemôže zúčastňovať prebiehajúceho výchovno-vzdelávacieho procesu v predškolskom zariadení alebo v škole z kapacitných dôvodov, (B) zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa dieťaťu poskytuje starostlivosť, považuje za uzavreté na základe rozhodnutia príslušného orgánu aj po jeho otvorení, ak (1) zákonný zástupca dieťaťa neprejaví záujem o poskytovanie starostlivosti dieťaťu v tomto zariadení z dôvodu obavy o jeho zdravie, alebo (2) dieťaťu nemôže byť poskytovaná starostlivosť v tomto zariadení z kapacitných dôvodov.“ (ustanovenie § 293fb ods. 2 zákona o sociálnom poistení).

Predmetné ustanovenie § 293fb ods. 2 zákona o sociálnom poistení umožňuje, aby sa vo vzťahu k dieťaťu do dovŕšenia jedenásteho roku veku, alebo do dovŕšenia osemnásteho roku veku v prípade dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, predškolské zariadenie alebo škola, ktorú dieťa navštevuje a ktoré bolo rozhodnutím príslušného orgánu uzavreté, považovalo po ich otvorení 1. júna 2020 i naďalej za uzavreté, ak rodičia neprejavia záujem o účasť dieťaťa na prebiehajúcom výchovno-vzdelávacom procese z dôvodu obavy o jeho zdravie alebo ak sa dieťa výchovno-vzdelávacieho procesu nemôže zúčastňovať z kapacitných dôvodov. Rovnakú fikciu zavádza novela aj vo vzťahu k dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré bolo na základe rozhodnutia príslušného orgánu uzavreté a ktoré sa s účinnosťou od 1. júna 2020, resp. neskôr otvára. Od 1. júna 2020 sa na základe opatrenia otvorili zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (jasle). Z uvedeného je zrejmé, že za obdobie, kedy dieťa nebude navštevovať predškolské zariadenie, školu alebo zariadenie sociálnych služieb aj po ich otvorení, bude patriť rodičovi dieťaťa nárok na ošetrovné, za predpokladu splnenia podmienok nároku, aj po ich otvorení.

Obdobná fikcia ako v ustanovení § 293fb ods. 2 zákona o sociálnom poistení sa zavádza aj v ustanovení § 293fb ods. 3 zákona o sociálnom poistení, a to vo vzťahu k osobám, ktorým sa v zariadeniach sociálnych služieb poskytuje sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou. Podľa ustanovenia § 293fb ods. 3 zákona o sociálnom poistení totiž platí:

„Na účel § 293er ods. 3 písm. c) zákona o sociálnom poistení sa vo vzťahu k fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa poskytuje sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, považuje za uzavreté na základe rozhodnutia príslušného orgánu aj po jeho otvorení, ak (A) táto fyzická osoba alebo jej zákonný zástupca neprejaví záujem o poskytovanie sociálnej služby z dôvodu obavy o jej zdravie, alebo (B) tejto fyzickej osobe nemôže byť poskytovaná sociálna služba z kapacitných dôvodov.“ (ustanovenie § 293fb ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

V zmysle osobitnej časti dôvodovej správy k novele pri otvorení zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje sociálna služba ambulantnou alebo pobytovou formou nárok na ošetrovné vznikne alebo bude trvať tým poistencom, ktorí sa starajú o príbuzného v priamom rade, súrodencia, manžela, manželku alebo rodiča manžela alebo manželky, ktorému sa poskytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb ambulantnou alebo pobytovou formou, ktoré bolo na základe rozhodnutia príslušného orgánu uzavreté, ak táto osoba resp. jej zákonný zástupca po otvorení zariadenia nevyužije poskytovanú sociálnu službu zo subjektívnych dôvodov (obava o zdravie) alebo ak osobe nie je možné poskytovať sociálnu službu z objektívnych dôvodov (kapacitné možnosti zariadenia).

→ Nárok na ošetrovné

V zmysle ďalších ustanovení § 293fb zákona o sociálnom poistení:

„Poistencovi, ktorému vznikol nárok na ošetrovné pred nadobudnutím účinnosti novely, tento nárok zanikol v čase krízovej situácie pred nadobudnutím účinnosti novely a potreba starostlivosti podľa § 293er ods. 3 písm. b) alebo písm. c) zákona o sociálnom poistení trvá aj po nadobudnutí účinnosti novely, vzniká nárok na ošetrovné podľa novely aj za obdobie potreby ošetrovania alebo starostlivosti, za ktoré nevznikol nárok na ošetrovné pred nadobudnutím účinnosti novely.“ (ustanovenie § 293fb ods. 4 zákona o sociálnom poistení“).

„Okresný úrad v sídle kraja v rámci svojej územnej pôsobnosti poskytuje Sociálnej poisťovni na účel následnej kontroly splnenia podmienok na vznik nároku na ošetrovne podľa **§ 293er ods. 3 písm. b)** zákona o sociálnom poistení do **10. dňa** kalendárneho mesiaca údaje o mene, priezvisku, dátume narodenia a rodnom čísle dieťaťa, ktoré sa zúčastnilo v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci na prebiehajúcom výchovno-vzdelávacom procese, a o období, v ktorom sa toto dieťa zúčastnilo na prebiehajúcom výchovno-vzdelávacom procese, spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou; **§ 293er ods. 7 a 9** zákona o sociálnom poistení sa v tomto prípade neuplatňuje.“ (ustanovenie **§ 293fb ods. 5** zákona o sociálnom poistení).

→ Údaje na účely kontroly

„Poskytovateľ sociálnej služby poskytuje Sociálnej poisťovni na účel následnej kontroly splnenia podmienok na vznik nároku na ošetrovne podľa **§ 293er ods. 3 písm. b) a c)** zákona o sociálnom poistení do **10. dňa** kalendárneho mesiaca údaje o mene, priezvisku, dátume narodenia a rodnom čísle fyzickej osoby, ktorej sa v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci poskytovala sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, a o období, v ktorom sa tejto fyzickej osobe poskytovala sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou.“ (ustanovenie **§ 293fb ods. 6** zákona o sociálnom poistení).

→ Kedy nie je povinnosť platiť poistné

Novela do zákona o sociálnom poistení vkladá aj nové ustanovenie **§ 293fc** zákona o sociálnom poistení:

„Zamestnanec, povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne nemocensky poistená osoba, dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba a dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti nie sú povinní platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti od prvého dňa osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti do skončenia tohto ošetrovania alebo tejto starostlivosti podľa **§ 293fb ods. 4** zákona

o sociálnom poistení.“ (ustanovenie **§ 293fc ods. 1** zákona o sociálnom poistení).

→ Ustanovenie § 293fc ods. 2 zákona o sociálnom poistení

„Zamestnancovi, povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe sa neprerušuje povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od prvého dňa osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti do skončenia tohto ošetrovania alebo tejto starostlivosti podľa **§ 293fb ods. 4** zákona o sociálnom poistení.“ (ustanovenie **§ 293fc ods. 2** zákona o sociálnom poistení).

Citované ustanovenie **§ 293fc** zákona o sociálnom poistení umožňuje, aby by z dôvodu vyplácania ošetrovneho poistencovi, ktorému vznikol nárok na ošetrovne pred nadobudnutím účinnosti novely, ak tento nárok zanikol v čase krízovej situácie pred nadobudnutím účinnosti novely a potreba ošetrovania alebo starostlivosti podľa **§ 293er ods. 3** zákona o sociálnom poistení trvá aj po nadobudnutí účinnosti novely aj za obdobie pred účinnosťou novely, sa zamestnancovi, povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe počas ošetrovania/starostlivosti podľa **§ 293fb ods. 4** zákona o sociálnom poistení neprerušovalo poistenie štandardne od **11. dňa** potreby ošetrovania/starostlivosti. Predmetné ustanovenie tiež umožňuje vybraným subjektom pri splnení zákonných podmienok oslobodenie od platenia poistného.

→ Zmeny v možnostiach predĺženia alebo opätovného dohodnutia pracovného pomeru na dobu určitú

Novela okrem zákona o sociálnom poistení dopĺňa aj ustanovenia **ZP** a umožňuje na prechodnú dobu **predĺženie alebo opätovné dohodnutie pracovného pomeru na dobu určitú** aj nad rámec existujúcej právnej úpravy.

Novelou sa do **ZP** dopĺňa nové ustanovenie **§ 252o ZP** („**Prechodné ustanovenia v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19**“), v zmysle ktorého:

„Pracovný pomer na určitú dobu, ktorý sa má skončiť podľa § 59 ods. 2 ZP v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 alebo do dvoch mesiacov po ich odvolaní, u ktorého nie sú splnené podmienky na jeho predĺženie podľa § 48 ods. 2 ZP, je možné predĺžiť **jedenkrát a najviac o jeden rok**. Pracovný pomer na určitú dobu, ktorý sa skončil v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 alebo do dvoch mesiacov po ich odvolaní, u ktorého nie sú splnené podmienky na jeho **opätovné dohodnutie podľa § 48 ods. 2 ZP**, je možné v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 alebo do dvoch mesiacov po ich odvolaní **opätovne dohodnúť jedenkrát a najviac na jeden rok**.“ (ustanovenie § 252o ods. 1 ZP).

„Zamestnávateľ je povinný predĺženie alebo opätovné dohodnutie pracovného pomeru na určitú dobu podľa § 252o ods. 1 ZP vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov. Ak k prerokovaniu podľa prvej vety nedôjde, pracovný pomer sa považuje za uzatvorený na neurčitý čas.“ (ustanovenie § 252o ods. 2 ZP).

Novela sa predmetným doplnením ZP snaží zabezpečiť udržanie pracovných miest a udržanie zamestnanosti. Na základe podnetov od zamestnávateľov, predovšetkým z automobilového priemyslu, za skupinu zamestnancov obzvlášť ohrozenú prepúšťaním (nepredĺžením zmluvy na neurčitý čas) možno považovať zamestnancov s pracovným pomerom na dobu určitú, ktorých pracovný pomer skončí v najbližšej dobe a jeho

predĺženie nie je možné z dôvodov podľa § 48 ods. 2 ZP. Rovnako sa to týka zamestnancov, ktorých pracovný pomer na dobu určitú sa skončil v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu a už nebol predĺžený. Zamestnávatelia v podnetoch uvádzali, že si v týchto ekonomicky náročných časoch nemôžu dovoliť zamestnať týchto zamestnancov na dobu neurčitú a z toho dôvodu budú nútení ich prepustiť. Tomuto sa je možné podľa zamestnávateľov vyhnúť legislatívnou úpravou, ktorá počas mimoriadnej situácie a núdzového stavu umožní predĺženie, resp. opätovné uzatvorenie takýchto pracovných pomerov o dobu najviac jedného roka.

Pre prehľadnosť je potrebné pristaviť sa aj pri existujúcej právnej úprave predĺženia a opätovného dohodnutia pracovného pomeru na dobu určitú, ktorá podmienky sa prechodne modifikujú (ustanovenie § 48 ods. 2 ZP):

„Pracovný pomer na určitú dobu možno **dohodnúť najdlhšie na dva roky**. Pracovný pomer na určitú dobu možno predĺžiť alebo opätovne dohodnúť v rámci **dvoch rokov najviac dvakrát**.“ (ustanovenie § 48 ods. 2 ZP).

Predmetné ustanovenie § 48 ods. 2 ZP je tak v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 alebo do dvoch mesiacov po ich odvolaní prelomené novým prechodným ustanovením § 252o ZP.

Novela nadobudla účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa **17. júna 2020**.

ZMENY V ČINNOSTI ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Dňa **04. júna 2020** prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. **148/2020** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa dopĺňa zákon č. **440/2015** Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o športe“).

Novela, podobne ako väčšina právnych predpisov prijatých v roku 2020, reaguje na pandémie spôsobenú ochorením COVID-19 a prináša osobitné a prechodné ustanovenia, uplatňujúce sa v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu (ďalej len „krízová situácia“). V dôsledku aktuálnej krízovej situácie došlo k obmedzeniu činnosti športových organizácií, čoho následkom môže byť nemožnosť plnenia zákonných povinností športových organizácií, a to bez zavinenia samotnej športovej organizácie. Novela sa zameriava najmä na činnosť orgánov športových organizácií počas krízovej situácie, zefektívnenie použitia finančných prostriedkov v športe v súvislosti s krízovou situáciou a spôsobilosťou športových organizácií a fyzických osôb byť prijímateľom verejných prostriedkov, ktorú by mohla negatívne ovplyvniť vyhlásená krízová situácia.

→ Prehľad najdôležitejších zmien

Najdôležitejšími bodmi novely sú dôraz na **(A)** možnosť kolektívnych orgánov športovej organizácie hlasovať v listinnej podobe s využitím poštových služieb alebo hlasovať prostredníctvom elektronických prostriedkov a možnosť zasadnutia týchto orgánov prostredníctvom videokonferencie alebo iných prostriedkov informačnej a komunikačnej technológie, **(B)** zmenu povinností pri prerokúvaní účtovnej závierky a výročnej správy športovej organizácie, **(C)** zmenu zákonnej lehoty na uskutočnenie riadneho zasadnutia najvyššieho orgánu národného športového zväzu, **(D)** zefektívnenie použitia verejných prostriedkov - príspevku uznanému športu s prihliadnutím na potrebu zmeny ich alokácie vzhľadom na zníženie počtu organizovaných športových podujatí a vynútenú zmenu športovej prípravy v súvislosti s vyhlásenou krízovou situáciou na celom území Slovenskej republiky na viac ako mesiac.

Novela ďalej reaguje aj na potrebu osobitnej prechodnej právnej úpravy na obdobie rokov 2020 a 2021 v súvislosti s opatrením Úradu verejného zdravotníctva SR č. **OLP/2731/2020** (ďalej len „Opatrenie 1“), ktorým sa zakazuje organizovať a usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, spoločenskej či inej povahy podľa ustanovenia **§ 48 ods. 4 písm. d)** zákona č. **355/2007** Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane verejného zdravia“) a ustanovenia **§ 7** zákona č. **42/1994** Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, ako aj v súvislosti s opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR č. **OLP/2576/2020** (ďalej len „Opatrenie 2“) a č. **OLP/3795/2020**, ktorými sa zakazuje prevádzka telovýchovno-športových zariadení podľa ustanovenia **§ 22** zákona o ochrane verejného zdravia, v dôsledku ktorých národné športové zväzy a národné športové organizácie nemali možnosť získania dostatočného počtu aktívnych športovcov.

Novela do zákona o športe vkladá dve nové ustanovenia dočasného charakteru: **(A)** ustanovenie **§ 101a** zákona o športe („**Osobitné ustanovenia v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu**“), **(B)** ustanovenie **§ 106e** zákona o športe („**Prechodné ustanovenia počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19**“).

→ Hlasovanie

V zmysle novelou vloženého ustanovenia **§ 101a** zákona o športe:

„V čase krízovej situácie môžu kolektívne orgány športovej organizácie používať hlasovanie v listinnej podobe s využitím poštových služieb alebo hlasovanie prostredníctvom elektronických prostriedkov alebo umožniť zasadnutie takéhoto orgánu prostredníctvom videokonferencie alebo iných prostriedkov informačnej a komunikačnej technológie, aj keď to nevyplýva z ich vnútorných

predpisov alebo stanov.“ (ustanovenie § 101a ods. 1 zákona o športe).

Citované ustanovenie § 101a ods. 1 zákona o športe športovým organizáciám umožňuje, aby ich kolektívne orgány mohli prijímať svoje rozhodnutia aj **korešpondenčným spôsobom, tzv. per rollam**, alebo realizovať zasadnutie týchto orgánov využitím elektronických prostriedkov, ako je napríklad videokonferencia, čím sa minimalizuje nutnosť zhromažďovania sa väčšieho počtu osôb na jednom mieste.

→ Dočasná zmena povinností

Ustanovenie § 101a zákona o športe ďalej ustanovuje:

„V čase krízovej situácie môže športová organizácia uložiť a zverejniť svoju výročnú správu do registra účtovných závierok aj bez predchádzajúceho prerokovania najvyšším orgánom športovej organizácie. Najvyšší orgán športovej organizácie prerokuje výročnú správu do uplynutia posledného dňa tretieho kalendárneho mesiaca po skončení krízovej situácie.“ (ustanovenie § 101a ods. 2 zákona o športe).

„Ak športovej organizácii vznikne povinnosť zriadiť a obsadiť funkciu kontrolóra v čase krízovej situácie a technické podmienky neumožňujú zriadiť a obsadiť funkciu kontrolóra počas krízovej situácie, povinnosť sa považuje za splnenú, ak športová organizácia túto funkciu zriadi a obsadí do uplynutia posledného dňa tretieho kalendárneho mesiaca po skončení krízovej situácie.“ (ustanovenie § 101a ods. 3 zákona o športe).

Ustanovenia § 101a ods. 2 a 3 zákona o športe prinášajú nielen dočasnú zmenu spôsobu prerokovania a zverejňovania účtovnej závierky a výročnej správy športovej organizácie v období trvania krízovej situácie (§ 101a ods. 2 zákona o športe), ale aj úpravu povinnosti športovej organizácie mať zriadenú a obsadenú funkciu kontrolóra športovej organizácie tak, aby jej nezriadenie a neobsadenie počas obdobia trvania krízovej situácie a posledného dňa tretieho kalendárneho mesiaca po jej skončení, nemalo za následok stratu spôsobilosť prijímateľa verejných prostriedkov (§ 101a ods. 3 zákona o športe).

V zmysle ustanovenia § 101a ods. 4 zákona o športe ďalej platí:

„Spôsobilosť prijímateľa verejných prostriedkov sa na účely § 67 ods. 3 písm. f) zákona o športe považuje za zachovanú, ak (A) posledný deň lehoty na uskutočnenie riadneho zasadnutia najvyššieho orgánu národného športového zväzu pripadol na obdobie krízovej situácie alebo na obdobie jedného mesiaca odo dňa jej skončenia a (B) riadne zasadnutie najvyššieho orgánu národného športového zväzu sa uskutoční do troch mesiacov odo dňa skončenia krízovej situácie.“ (ustanovenie § 101a ods. 4 zákona o športe).

Predmetné ustanovenie § 101a ods. 4 zákona o športe upravuje lehotu na uskutočnenie riadneho zasadnutia najvyššieho orgánu národného športového zväzu počas trvania krízovej situácie a bezprostredne po nej, a to najmä v súvislosti so stratou spôsobilosti prijímateľa verejných prostriedkov.

V kontexte novelou doplneného ustanovenia § 101a ods. 5 a 6 zákona o športe tiež platí:

„V kalendárnom roku, v ktorom bola vyhlásená krízová situácia a trvala viac ako 30 dní, sa ustanovenia podľa § 69 ods. 4 zákona o športe nepoužijú; ustanovenia zmluvy o poskytnutí príspevku uznanému športu, ktoré sa týkajú rozdelenia finančných prostriedkov podľa § 69 ods. 4 zákona o športe, sa v príslušnom kalendárnom roku nebudú uplatňovať“ (ustanovenie § 101a ods. 5 zákona o športe).

„Výdavky podľa § 69 ods. 5 zákona o športe nesmú v kalendárnom roku, v ktorom bola vyhlásená krízová situácia a trvala viac ako 30 dní, prekročiť 20 % z ročných príjmov národného športového zväzu z príspevku uznanému športu; ustanovenia zmluvy o poskytnutí príspevku uznanému športu, ktoré sa týkajú rozdelenia finančných prostriedkov podľa § 69 ods. 5 zákona o športe, sa v príslušnom kalendárnom roku nebudú uplatňovať.“ (ustanovenie § 101a ods. 6 zákona o športe).

Ustanovenia § 69 ods. 4 a 5 zákona o športe upravujú **percentuálne rozdelenie príspevku uznanému športu**, ktoré by malo umožniť efektívne, účelné a hospodárne použitie verejných prostriedkov - príspevku uznanému športu, s prihliadnutím na zrušenie domácich a medzinárodných športových podujatí alebo zmenu

termínu ich organizovania a s tým súvisiacou zmenou športovej prípravy, resp. jej obmedzením v súvislosti s vyhlásenou krízovou situáciou na celom území Slovenskej republiky na viac ako mesiac.

→ Rozhodnutie o zrušení osvedčenia

Okrem nového ustanovenia **§ 101a** sa do zákona o športe dopĺňa aj nové prechodné ustanovenie **§ 106e** zákona o športe:

„Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v rokoch 2020 a 2021 nevydá rozhodnutie o zrušení osvedčenia, ak národný športový zväz v príslušnom kalendárnom roku **(A)** nemal **100** aktívnych športovcov registrovaných za športový klub v registri fyzických osôb v športe alebo **(B)** neorganizoval celoštátnu súťaž dospelých alebo celoštátnu súťaž mládeže.“ (ustanovenie **§ 106e ods. 1** zákona o športe).

Citované ustanovenie **§ 106e ods. 1** zákona o športe prechodne prelomuje ustanovenie **§ 59 ods. 4** zákona o športe. V zmysle novely sa teda prechodne (v rokoch 2020 a 2021) nebude vydávať rozhodnutie o zrušení osvedčenia aj napriek tomu, že národný športový zväz v príslušnom kalendárnom roku splní niektorú z podmienok, predpokladaných v ustanovení **§ 106e ods. 1, písm. (A) alebo (B)**. Dôvodom tejto úpravy je skutočnosť, že za aktívneho športovca sa považuje v zmysle **§ 4 ods. 6** zákona o športe športovec, ktorý sa v poslednom roku zúčastnil najmenej na troch súťažiach organizovaných športovou organizáciou, za ktorú je registrovaný v zdrojovej evidencii; za účasť na súťaži sa nepovažuje účasť na súťaži športu pre všetkých. V dôsledku vydania **Opatrenia 1 a Opatrenia 2**, národné športové zväzy a národné športové organizácie nemali možnosť získania dostatočného počtu aktívnych športovcov.

→ Príspevky na šport

V zmysle nových ustanovení **§ 106e ods. 2 a 3** zákona o športe ďalej platí:

„Pri výpočte príspevku uznanému športu na rok 2021 sa použijú vypočítané podiely uznaných športov na rok 2020.“ (ustanovenie **§ 106e ods. 2** zákona o športe).

„Ak ide o uznaný šport, v ktorom sa súťaží vo viacerých športových odvetviach alebo vo viacerých kategóriách, pri výpočte podielu uznaného športu na rok 2023 sa zohľadnia váhy športových odvetví a váhy pre kategóriu mužov, kategóriu žien a zmiešanú kategóriu použité pri výpočte podielu uznaného športu na rok 2022.“ (ustanovenie **§ 106e ods. 3** zákona o športe).

Podľa osobitnej časti dôvodovej správy k novele z rovnakého dôvodu, aký je uvedený v ustanovení **§ 106e ods. 1** zákona o športe, nie je možné vypočítať podiely uznaných športov pre rok 2021, a preto sa použijú podiely totožné s výškou vypočítaných podielov uznaných športov pre rok 2020. Rovnako sa bude postupovať aj pri zohľadnení váh športových odvetví a váh pre kategóriu mužov, kategóriu žien a zmiešanú kategóriu pre rok 2023 podľa váh uvedených pre rok 2022 (**platí pravidlo troch rokov spätne**).

Napokon ustanovenie **§ 106e ods. 4** zákona o športe ustanovuje:

„Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky poskytne v roku 2021 príspevok športovcom podľa zoznamu športovcov top tímu v roku 2020 vo výške príspevku poskytnutého príslušnému športovcovi v roku 2020, ak športovec bude športovým reprezentantom aj v roku 2021.“ (ustanovenie **§ 106e ods. 4** zákona o športe).

V predmetnom ustanovení **§ 106e ods. 4** zákona o športe sa uplatňuje podobný princíp ako vo vyššie rozoberaných ustanoveniach **§ 106e** zákona o športe. Príspevok športovcom podľa zoznamu športovcov top tímu v roku 2021, sa teda poskytne vo výške príspevku jednotlivým športovcom ako v roku 2020, pokiaľ spĺňajú kritériá uvedené v ustanovení **§ 3 písm. u)** zákona o športe aj v roku 2021, a teda pokiaľ ide o športových reprezentantov a zoskupenia v individuálnych športoch v kategórii dospelých a talentovaných športovcov zostavený na základe dosiahnutých športových výsledkov na významnej súťaži. Z uvedeného vyplýva, že športovec, ktorý skončil športovú kariéru v roku 2021, nedostane príspevok pre športovcov top tímu v roku 2021.

Novela nadobudla účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa **11. júna 2020**.

EKONOMICKÉ DOPADY PANDÉMIE A ICH VPLYV NA ZMENU ŠTÁTNEHO ROZPOČTU NA ROK 2020

Dňa **14. júla 2020** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **217/2020** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **468/2019** Z. z. o štátnom rozpočte na rok **2020** v znení neskoršieho predpisu (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte“).

→ Účel prijatia novely

Dôvodom prijatia novely je práve celosvetová pandémia ochorenia COVID-19, ktorá sa v dôsledku reštrikčných opatrení dotkla aj ekonomických ukazovateľov Slovenskej republiky. Negatívny ekonomický dopad a zníženie ekonomickej aktivity sa tak podpísali pod nutnosť prehodnotiť už zostavený štátny rozpočet na rok 2020. Pôvodne bol štátny rozpočet na rok 2020 prijatý dňa **03. decembra 2019** zákonom o štátnom rozpočte, ktorý nadobudol účinnosť dňa **01. januára 2020**.

Potreba úpravy štátneho rozpočtu na rok 2020 spočíva podľa dôvodovej správy k novele aj v tom, že pri zostavovaní štátneho rozpočtu na rok 2020 sa vychádzalo z údajov a prognóz, ktoré nepredpokladali vznik a negatívne dôsledky pandémie COVID-19. Účelom novely tak má byť prijatie potrebných legislatívnych zmien, reagujúcich na situáciu odrážajúcu výrazný pokles ekonomickej aktivity, vyvolaný pandemiou COVID-19 a najmä zabezpečiť finančné krytie opatrení zameraných na zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ako aj zohľadniť výpadok príjmov štátneho rozpočtu v roku 2020.

Zákonodarca ďalej odôvodňuje potrebu prijatia novely aj hotovostným výpadkom daňových a nedaňových príjmov kapitol štátneho rozpočtu v celkovej sume **1,4** miliardy eur a navýšením výdavkov o takmer **7,8** miliardy eur. Z uvedeného navýšenia výdavkov, pripadá suma **4,9** miliardy eur na výdavky priamo súvisiace s pandemiou ochorenia COVID-19 a suma **2,9** miliardy eur zas na výdavky na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov. Hotovostný schodok sa tak celkovo zvyšuje o **9,2** miliardy eur.

Novela má podľa jej predkladateľov reagovať na súčasnú situáciu vo verejných financiách po zohľadnení aktuálnej prognózy Ministerstva financií

Slovenskej republiky, ktorá očakáva historicky najsilnejší prepád slovenskej ekonomiky. Globálna pandémia znamená pre slovenskú ekonomiku v roku 2020 prepád do recesie. Očakávaný prepád hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“) je na úrovni **9,8 %**. Výkon ekonomiky klesne výrazne najmä v druhom štvrtroku, a to naprieč sektormi služieb, priemyslu a stavebníctva. HDP by mal v roku 2020 prepadnúť nielen kvôli poklesu investícií a spomaleniu zahraničného dopytu, ale aj obmedzením domácej spotreby.

→ Základné zmeny zákona o štátnom rozpočte

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o štátnom rozpočte prináša je zeman súm: **(1)** celkových príjmov štátneho rozpočtu na rok 2020, **(2)** celkových výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2020 a **(3)** schodku štátneho rozpočtu na rok 2020. **(1)** Pôvodná suma celkových príjmov štátneho rozpočtu na rok 2020 sa tak znižuje z pôvodných **15 792 695 566** eur na súčasných **14 366 446 802** eur. **(2)** Suma celkových výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2020 sa naopak zvyšuje z pôvodných **18 560 877 994** eur na súčasných **26 319 080 528** eur (ustanovenie **§ 1 ods. 1** zákona o štátnom rozpočte). **(3)** Ako z už uvedeného vyplýva novelou dochádza k zvýšeniu schodku štátneho rozpočtu z pôvodných **2 768 182 428** eur na súčasných **11 952 633 726** eur (ustanovenie **§ 1 ods. 2** zákona o štátnom rozpočte). Podľa osobitnej časti dôvodovej správy k novele sú dôvodom zníženia celkových príjmov štátneho rozpočtu negatívne dôsledky pandémie COVID-19 a dôvodom zvýšenia celkových výdavkov štátneho rozpočtu je zasa zabezpečenie krytia nevyhnutných výdavkov, a to o sumu **7 758 202 534** eur.

→ Zmena objemu záväzkov štátu

Ďalšou zmenou, ktorú novela prináša, je zvýšenie sumy, predstavujúcej **objem záväzkov štátu** na splátky istín štátneho dlhu v roku 2020, a to z pôvodných **5 400 314 256** eur na súčasných **14 015 510 250** eur (ustanovenie **§ 4 ods. 1** zákona o štátnom rozpočte). Predmetná

legislatívna zmena tak nadväzuje na zmenu schodku štátneho rozpočtu na rok 2020 v zmysle ustanovenia **§ 1 ods. 2** zákona o štátnom rozpočte.

Novela ďalej do ustanovenia **§ 4** zákona o štátnom rozpočte vkladá nové ustanovenia **odsekov 5 a 6**, v zmysle ktorých:

*„Ministerstvo financií Slovenskej republiky je po súhlase vlády oprávnené v roku 2020 poskytnúť záruku skupine Európskej investičnej banky na operácie v rámci Paneurópskeho záručného fondu v reakcii na COVID-19 do výšky **76 000 000 eur.**“* (ustanovenie **§ 4 ods. 5** zákona o štátnom rozpočte).

*„Vláda je oprávnená v roku 2020 prostredníctvom Európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti prevziať rámcový úver od Európskej únie na účely financovania výdavkov rozpočtovaných v štátnom rozpočte na roky 2020 až 2022 v rámci jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu do výšky **650 000 000 eur.**“* (ustanovenie **§ 4 ods. 6** zákona o štátnom rozpočte).

Z vyššie citovaných ustanovení zákona o štátnom rozpočte vyplýva, že novelou sa vytvára možnosť poskytnúť záruku do Paneurópskeho záručného fondu v reakcii na COVID-19, z ktorého Európska investičná banka a Európsky investičný fond budú môcť poskytnúť záruky na financovanie a úvery priamo konečným príjemcom zo súkromného a verejného sektora alebo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov. Poskytnutie záruky zo strany Slovenskej republiky je nevyhnutnou podmienkou pre prístup k nástrojom financovania poskytnutých zo záručného fondu. Zároveň sa vytvára aj možnosť čerpania úverovej pomoci z Európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti (SURE).

→ Zmeny Prílohy č. 1 zákona o štátnom rozpočte

V dôsledku vyššie uvedených legislatívnych zmien dochádza novelou aj k úprave príloh zákona o štátnom rozpočte. **Prílohu č. 1** zákona o štátnom rozpočte predstavuje **„Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2020“**, ktorá sa mení v nadväznosti na úpravu jednotlivých položiek príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu a s

tým súvisiacu zmenu schodku. Daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze v roku 2020 poklesnú v porovnaní so schváleným rozpočtom na roky 2020 až 2022 o **1 270,8** miliónov eur. Dane zaznamenajú pokles z titulu prepadu ekonomiky spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19. Najväčšie zníženie výnosu dane zaznamenajú daň z pridanej hodnoty (**-514,6** miliónov eur), daň z príjmov právnickej osoby (**-313,7** miliónov eur) a spotrebné dane (**-194,5** miliónov eur). Za poklesom je aj nezapočítanie vplyvu zavedenia eKasy a nanomarkerov do aktuálnej daňovej prognózy (**-180,0** miliónov eur). Pokles nedaňových príjmov v sume **155,4** miliónov eur súvisí s nižším plnením príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb, výpadkom očakávaných príjmov z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier, ako aj nižším plnením kapitálových príjmov súvisiacich predovšetkým s predajom prebytočného majetku štátu.

→ Zmeny Prílohy č. 2 zákona o štátnom rozpočte

Príloha č. 2 zákona o štátnom rozpočte - **„Príjmy kapitol za rok 2020“** sa mení v tom zmysle, že jednotlivé položky príjmov štátneho rozpočtu sa upravujú v súvislosti s ich očakávaným nižším plnením v dôsledku poklesu ekonomickej aktivity fyzických a právnických osôb, ako aj nižším počtom úkonov štátnych orgánov. V nadväznosti na uvedené sa upravujú a znižujú aj záväzné ukazovatele príjmov v niektorých kapitolách štátneho rozpočtu.

→ Zmeny Prílohy č. 3 zákona o štátnom rozpočte

Ďalšou, z novelou zavedených zmien, je aj úprava **Prílohy č. 3** zákona o štátnom rozpočte - **„Výdavky štátneho rozpočtu na rok 2020“**, v ktorej sa celkové výdavky štátneho rozpočtu v súvislosti s úpravou sumy v kapitole **Všeobecná pokladničná správa** upravujú v riadku **Spolu**.

Z osobitnej časti dôvodovej správy k zmene **Prílohy č. 3** zákona o štátnom rozpočte vyplýva, že celkové výdavky štátneho rozpočtu sa zvyšujú o takmer **7,8** miliardy eur. Dôvody predmetného zvýšenia rozdeľuje zákonodarca do dvoch okruhov: **(1)** výdavky priamo súvisiace s pandémiou COVID-19 (**4,9** miliardy eur), **(2)** výdavky na zabezpečenie

v rozpočte nekrytých titulov (2,9 miliardy eur). Uvedené zvýšenie celkových výdavkov sa alokuje v kapitole Všeobecná pokladničná správa z dôvodov, že nie je definitívna detailná štruktúra a použitie výdavkov v jednotlivých kapitolách štátneho rozpočtu a zároveň niektoré výdavky môžu byť refundované z realokovaných prostriedkov EÚ, pričom v súčasnosti nie sú zrejmé termíny vypísania výziev ani ich finančné objemy. Týmto spôsobom sa zabezpečí hospodárne a efektívne použitie výdavkov štátneho rozpočtu.

(1) V rámci **výdavkov súvisiacich s pandémiou COVID-19** (4,9 miliardy eur) sú zahrnuté predovšetkým tituly, ktoré kapitoly štátneho rozpočtu oznámili Ministerstvu financií Slovenskej republiky ako aktuálny priamy dosah súvisiaci s pandémiou spolu s ich očakávaným vplyvom do konca roka 2020.

V nasledujúcom texte uvádzame jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu, v ktorých dochádza k navýšeniu rozpočtu aj so sumou a dôvodom navýšenia: **(A) Sociálna poisťovňa** - zvyšuje sa transfer pre Sociálnu poisťovňu v sume 1 122 miliónov eur na zabezpečenie jej platobnej schopnosti (v dôsledku vplyvu pandémie dochádza k výpadku príjmov Sociálnej poisťovne a zároveň na výdavkovej strane je potrebné financovať opatrenia, v dôsledku ktorých má Sociálna poisťovňa zvýšené výdavky na ošetrovné a nemocenské, rovnako sa zvyšujú výdavky poistenia v nezamestnanosti, **(B) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky** - pre kapitolu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dochádza k zvýšeniu výdavkov o 1 067 miliónov eur (v rámci rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky je potrebné vykryť najmä opatrenia schválené vládou v rámci „prvej pomoci“ na udržanie zamestnanosti, a na podporu udržania zamestnanosti v predškolských zariadeniach, **(C) verejné zdravotné poistenie** - aj v prípade verejného zdravotného poistenia rovnako ako v prípade Sociálnej poisťovne dochádza vplyvom pandémie k zníženiu príjmov za ekonomicky aktívne obyvateľstvo; zároveň je potrebné vykryť zvýšené výdavky verejného zdravotného poistenia, zdravotníckych zariadení, ako aj rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu (celkový predpokladaný vplyv predstavuje 358 miliónov eur, **(D) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky** - zavedenie opatrenia na

kompenzáciu nákladov na nájomné predpokladá potrebu navýšenia výdavkov kapitoly Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v sume 200 miliónov eur, **(E) Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky** - vplyv na kapitolu Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky v sume 195 miliónov eur sa predpokladá najmä z dôvodu kompenzácie výpadku príjmov z tržieb dopravných spoločností ŽSR, ZSSK, NDS, SAD, MHD a Letových prevádzkových služieb SR, š. p., **(F) Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky** - na zabezpečenie nákupu ochranných pomôcok a zdravotníckeho materiálu bolo potrebné zabezpečiť pre kapitolu Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky dodatočné výdavky v sume 123 miliónov eur, **(G) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky** - v prípade kapitoly Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa vplyv pandémie prejavil na zvýšenom výkone služby príslušníkov Policajného zboru ako aj Hasičského a záchranného zboru, rovnako bolo potrebné zabezpečiť ochranné a zdravotnícke pomôcky ako aj krytie nákladov na prevádzku karanténnych centier (celkový vplyv predstavuje 84 miliónov eur), **(H) Iné** - ostatné výdavky predstavujú vplyv naprieč kapitolami štátneho rozpočtu najmä v súvislosti s nákupom a realizáciou dezinfekcie, materiálu, zdravotníckych a ochranných pomôcok, ako aj prostriedky na podporu ekonomiky.

(2) Druhým okruhom výdavkov sú výdavky na zabezpečenie v **rozpočte nekrytých titulov** (2,9 miliardy eur). Predkladatelia novely predmetný okruh odôvodňujú tým, že štátny rozpočet na rok 2020 bol schválený s istou mierou rizík, ktoré sa už v priebehu roka materializujú, a to výraznejšie aj v dôsledku súčasnej ekonomickej situácie ovplyvnenej pandémiou. Zároveň predpokladaný vývoj v najbližších budúcich mesiacoch vytvára tlak na potrebu financovania dodatočných titulov nad rámec schváleného rozpočtu.

→ Zmeny Prílohy č. 4 zákona o štátnom rozpočte

Novela na záver mení aj Prílohu č. 4 zákona o štátnom rozpočte - „Výdavky štátneho rozpočtu na realizáciu programov vlády SR a častí programov vlády SR na rok 2020“. V Prílohe č. 4 zákona o štátnom rozpočte sa v dôsledku zmeny výdavkov v kapitole Všeobecná pokladničná správa

(v **Prílohe č. 3** zákona o štátnom rozpočte) mení **suma výdavkov spolu za kapitolu**.

Doslovné znenie **Prílohy č. 1, Prílohy č. 2, Prílohy č. 3 a Prílohy č. 4** zákona o štátnom rozpočte je dostupné na webovom sídle Národnej rady Slovenskej republiky a Zbierky zákonov Slovenskej republiky.

Novela nadobudla účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa **05. augusta 2020**.

ZMENY V OBLASTI NAKLADANIA SO ZDRAVOTNÍCKYMI POMÔCKAMI, SPÔSOBENÉ PANDÉMIOU OCHORENIA COVID-19

Dňa **09. júna 2020** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **165/2020 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **362/2011 Z. z.** o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o liekoch“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Okrem zákona o liekoch sa novelou dopĺňajú aj **(1)** zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. **145/1995 Z. z.** o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“) a **(2)** zákon č. **576/2004** o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“).

→ **Dôvody prijatia novely**

Novela bola prijatá v kontexte zákona č. **383/2019 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o liekoch, a ktorým došlo k implementácii nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. **2017/745 z 5. apríla 2017** o zdravotníckych pomôckach (ďalej len „Nariadenie 1“), zmene smernice **2001/83/ES**, nariadenia (ES) č. **178/2002** a nariadenia (ES) č. **1223/2009** a o zrušení smerníc Rady **90/385/EHS** (ďalej len „Smernica 1“) a **93/42/EHS** (ďalej len „Smernica 2“). Kríza súvisiaca s ochorením COVID-19 zapríčinila vznik mimoriadnych okolností, vyžadujúcich si nemalé dodatočné zdroje, ako aj zvýšenú dostupnosť životne dôležitých zdravotníckych pomôcok. Tieto mimoriadne okolnosti nebolo možné v čase prijímania

Nariadenia 1 predpokladať. Z uvedených dôvodov dochádza k problémom s uplatňovaním Nariadenia 1 podľa pôvodné zamýšľaných podmienok. Vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19 a súvisiacu krízu v oblasti verejného zdravia, epidemiologický vývoj ochorenia, ako aj dodatočné zdroje, ktoré členské štáty Európskej únie, zdravotnícke zariadenia, hospodárske subjekty a iné relevantné strany potrebujú, s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie vnútorného trhu, vysokú úroveň ochrany verejného zdravia a bezpečnosti pacientov, zaručiť právnu istotu a zabrániť prípadnému narušeniu trhu sa nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. **2020/561** (ďalej len „Nariadenie 2“), ktorým sa mení Nariadenie 1 odložilo uplatňovanie niektorých ustanovení Nariadenia 1 o jeden rok. Rovnako Nariadením 2 dochádza aj k odkladu dátumov zrušenia Smernice 1 a Smernice 2.

Podstatou novely vo vzťahu k zákonu o liekoch je okrem stylistickej úpravy ustanovenia **§ 22 ods. 6** zákona o liekoch doplnenie nových prechodných ustanovení **§ 143j až 143t** zákona o liekoch. V nasledujúcom texte budeme postupne približovať jednotlivé ustanovenia, ktoré boli novelou do zákona o liekoch doplnené.

Ustanovenie **§ 143j** zákona o liekoch („**Prechodné ustanovenia v súvislosti s ochorením COVID-19**“) upravuje najmä **(A)** neuplatňovanie ustanovení o internetovom výdaji zdravotníckych pomôcok, **(B)** neuplatňovanie ustanovení o postupoch etickej komisie, **(C)** obnovenie ustanovení Smernice 1 a Smernice 2 a pod.

→ Aktualizácia existujúcich pojmov

Ďalšie, z novelou doplnených ustanovení - **§ 143k („Základné pojmy pre oblasť zdravotníckych pomôcok“)**, ktorým sa obnovujú pojmy podľa Smernice 1 a Smernice 2, ktorých účinnosť sa posunula o jeden rok ustanovuje:

„**Zdravotnícka pomôcka** je nástroj, prístroj, zariadenie, počítačový program, materiál alebo iný výrobok používaný samostatne alebo v kombinácii určený výrobcom na použitie pre človeka na diagnostické, preventívne, monitorovacie účely alebo liečebné účely, na zmiernenie ochorenia alebo na kompenzáciu zranenia, zdravotného postihnutia, na skúmanie, nahradenie alebo zmenu anatomickej časti tela alebo fyziologického procesu, na reguláciu počatia, ktorého hlavný účinok v ľudskom tele alebo na povrchu ľudského tela sa nezískal farmakologickými prostriedkami, imunologickými prostriedkami ani metabolizmom, ale ktorého činnosť možno podporovať týmito prostriedkami; za zdravotnícku pomôcku sa považuje aj príslušenstvo zdravotníckej pomôcky, ktoré je špecificky určené výrobcom na použitie spolu so zdravotníckou pomôckou.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 1** zákona o liekoch).

„**Aktívna zdravotnícka pomôcka** je zdravotnícka pomôcka, ktorej chod závisí od zdroja elektrickej energie alebo od iného zdroja energie okrem energie vytvorenej priamo ľudským organizmom alebo gravitáciou.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 2** zákona o liekoch).

„**Aktívna implantovateľná zdravotnícka pomôcka** je aktívna zdravotnícka pomôcka určená na implantovanie vcelku alebo jej časti do ľudského tela chirurgickým alebo iným lekársym zákrokom, alebo na implantovanie do prirodzeného otvoru lekársym zákrokom, a ktorá má po vykonaní zákroku zostať na mieste implantovania.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 3** zákona o liekoch).

„Ak zdravotnícka pomôcka alebo aktívna implantovateľná zdravotnícka pomôcka spĺňa technické požiadavky na bezpečnosť a účinnosť, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise a tvorí s liečivom neoddeliteľný celok, je určená len na použitie v danom spojení a nie je opakovateľne použiteľná; zdravotnícka pomôcka alebo aktívna

implantovateľná zdravotnícka pomôcka sa skúša a povoľuje ako humánny liek.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 4** zákona o liekoch).

„Zdravotnícka pomôcka alebo aktívna implantovateľná zdravotnícka pomôcka sa posudzuje ako zdravotnícka pomôcka alebo aktívna implantovateľná zdravotnícka pomôcka, ak **(A)** obsahuje ako neoddeliteľnú súčasť látku, ktorá, ak sa použije oddelene, sa považuje za liečivo alebo za zložku z krvi alebo za transfúzny liek a ktorá môže svojím pôsobením na ľudské telo podporovať účinok zdravotníckej pomôcky alebo aktívnej implantovateľnej zdravotníckej pomôcky, alebo **(B)** je určená na podanie liečiva.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 5** zákona o liekoch).

„Pri rozhodovaní, či výrobok je humánnym liekom, zdravotníckou pomôckou, diagnostickou zdravotníckou pomôckou in vitro alebo aktívnou implantovateľnou zdravotníckou pomôckou, sa zohľadňuje jeho hlavný účinok pôsobenia.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 6** zákona o liekoch).

„Pri rozhodovaní, či výrobok je humánnym liekom, zdravotníckou pomôckou, diagnostickou zdravotníckou pomôckou in vitro, aktívnou implantovateľnou zdravotníckou pomôckou, sa zohľadňuje v prípade lieku hlavný účinok, v prípade zdravotníckych pomôcok hlavný mechanizmus účinku, ktorým sa dosiahne účel určenia stanovený výrobcom.“ (ustanovenie **§ 143k ods. 7** zákona o liekoch).

→ Internetový výdaj zdravotníckych pomôcok

Rovnako aj v novom ustanovení **§ 143l** zákona o liekoch („**Internetový výdaj**“) dochádza k obnoveniu požiadaviek na internetový výdaj zdravotníckych pomôcok podľa terminológie používanej v Smernici 1 a Smernici 2:

„Predmetom internetového výdaja môžu byť od **26. mája 2020 do 25. mája 2021** okrem humánnych liekov podľa **§ 22 ods. 2 písm. a)** zákona o liekoch len zdravotnícke pomôcky, ktoré spĺňajú požiadavky na uvedenie na trh podľa osobitných predpisov, okrem aktívnych implantovateľných zdravotníckych pomôcok, diagnostických zdravotníckych pomôcok in vitro, zdravotníckych pomôcok III. skupiny a implantovateľných a invazívnych zdravotníckych

pomôcok na dlhodobé používanie IIa. skupiny alebo IIb. Skupiny.“ (ustanovenie § 143l zákona o liekoch).

→ Registrácia a evidencia výrobcov zdravotníckych pomôcok

Ustanovenie § 143m zákona o liekoch („**Registrácia a evidencia výrobcu zdravotníckej pomôcky**“) upravuje požiadavky na registráciu a evidenciu výrobcov zdravotníckej pomôcky, ktoré sa budú uplatňovať do nadobudnutia účinnosti Nariadenia 1. Predmetné ustanovenie § 143m zákona o liekoch upravuje najmä: (A) postavenie a povinnosti viacerých skupín výrobcov zdravotníckej pomôcky v súvislosti s ich registráciou a evidenciou, (B) postavenie a úkony, vykonávané Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv, (C) podmienky, pri splnení ktorých sa diagnostická zdravotnícka pomôcka in vitro považuje za novú, či (D) úpravu vkladania údajov o registrácii výrobcu, splnomocnenca a zdravotníckej pomôcky do európskej databanky zdravotníckych pomôcok a pod.

→ Klinické skúšanie zdravotníckych pomôcok

Novela vkladá do zákona o liekoch aj nové ustanovenie § 143n zákona o liekoch („**Klinické skúšanie zdravotníckych pomôcok**“), ktorého predmetom úpravy sú najmä: (A) zdravotnícke pomôcky, podliehajúce klinickému skúšanju, (B) podmienky začatia, lehoty a povinnosti výrobcov zdravotníckych pomôcok pri klinickom skúšanju, (C) podmienky skončenia klinického skúšania zdravotníckych pomôcok a pod.

→ Uvedenie zdravotníckej pomôcky na trh

Ďalším, z novelou vložených ustanovení, je ustanovenie § 143o zákona o liekoch („**Uvedenie zdravotníckej pomôcky na trh alebo do prevádzky**“), v zmysle ktorého platí:

„Zdravotnícku pomôcku možno uviesť na trh alebo uviesť do prevádzky, ak po jej správnom inštalovaní, udržiavaní a používaní podľa jej účelu určenia neohrozí bezpečnosť a zdravie pacientov, používateľov alebo iných osôb.“ (ustanovenie § 143o ods. 1 zákona o liekoch).

„Počas veľtrhov, výstav a prezentácií možno predvážať zdravotnícke pomôcky, ktoré nezodpovedajú požiadavkám, ktoré sú uvedené v tomto zákone a osobitných predpisoch, ak je to na viditeľnom paneli zreteľne uvedené spolu s upozornením, že tieto zdravotnícke pomôcky možno uviesť na trh alebo uviesť do prevádzky, ak sa splnia požiadavky uvedené v tomto zákone a v osobitných predpisoch.“ (ustanovenie § 143o ods. 2 zákona o liekoch).

„Zakazuje sa uvádzať na trh ortuťové teplomery, ktoré sú určené na meranie telesnej teploty, a sfygmomanometre určené širokej verejnosti.“ (ustanovenie § 143o ods. 3 zákona o liekoch).

„Štátny ústav pre kontrolu liečiv písomne požiada Komisiu o prijatie potrebných opatrení, ak (A) použitie pravidiel triedenia zdravotníckych pomôcok vyžaduje rozhodnutie Komisie, (B) by sa zdravotnícka pomôcka mala zatriediť odchyľne od pravidiel triedenia, (C) určený postup posudzovania zhody zdravotníckej pomôcky alebo skupiny zdravotníckych pomôcok je nevhodný, (D) je potrebné rozhodnutie o tom, či posudzovaný výrobok alebo skupina výrobkov zodpovedá požiadavkám na zdravotnícku pomôcku.“ (ustanovenie § 143o ods. 4 zákona o liekoch).

„Výrobca zdravotníckej pomôcky je oprávnený dodávať zdravotnícku pomôcku, za ktorej uvedenie na trh zodpovedá, nemocničným lekárom, verejným lekárom, výdajniam zdravotníckych pomôcok, zdravotným poisťovniam a pacientom; nie je oprávnený účtovať cenu obchodného alebo sprostredkovateľského výkonu.“ (ustanovenie § 143o ods. 5 zákona o liekoch).

→ Označenie zdravotníckej pomôcky

Predmetom ďalšieho z novelizačných ustanovení - § 143p zákona o liekoch („**Nesprávne alebo chýbajúce označenie značkou zhody CE**“) je problematika nesprávneho označenia zdravotníckej pomôcky značkou zhody CE alebo absencia tohto označenia a postup Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv v uvedených prípadoch.

→ Opatrenia na ochranu zdravia a bezpečnosti

Novela do zákona o liekoch vkladá aj nové ustanovenie § 143q zákona o liekoch („**Opatrenia na ochranu zdravia a bezpečnosti používania**“), podľa ktorého:

„Štátny ústav pre kontrolu liečiv v záujme zabezpečenia ochrany zdravia a bezpečnosti používania môže **(A)** zakázať **(1)** klinické skúšanie zdravotníckej pomôcky, aktívnej implantovateľnej zdravotníckej pomôcky alebo skupiny zdravotníckych pomôcok, **(2)** uvedenie na trh alebo uvedenie do prevádzky zdravotníckej pomôcky, aktívnej implantovateľnej zdravotníckej pomôcky, diagnostickej zdravotníckej pomôcky in vitro alebo skupiny zdravotníckych pomôcok, **(B)** nariadiť stiahnutie zdravotníckej pomôcky, aktívnej implantovateľnej zdravotníckej pomôcky, diagnostickej zdravotníckej pomôcky in vitro alebo skupiny zdravotníckych pomôcok z trhu alebo z prevádzky.“ (ustanovenie § 143q ods. 1 zákona o liekoch).

„Štátny ústav pre kontrolu liečiv pred prijatím opatrenia uvedeného v ustanovení § 143q ods. 1 zákona o liekoch umožní výrobcovi alebo splnomocnencovi predložiť jeho vyjadrenie okrem prípadu, ak to z dôvodu naliehavosti nie je možné. Štátny ústav pre kontrolu liečiv informuje Komisiu a príslušné orgány iných členských štátov o prijatých opatreniach a uvedie dôvody ich prijatia.“ (ustanovenie § 143q ods. 2 zákona o liekoch).

„O opatreniach podľa ustanovenia § 143q ods. 1 alebo § 143p zákona o liekoch vydá Štátny ústav pre kontrolu liečiv rozhodnutie, ktoré obsahuje dôvody, na základe ktorých ho Štátny ústav pre kontrolu liečiv vydal, a poučenie o možnosti podať odvolanie a lehotu na podanie odvolania. Štátny ústav pre kontrolu liečiv rozhodnutie bezodkladne doručí dotknutej osobe.“ (ustanovenie § 143q ods. 3 zákona o liekoch).

„Štátny ústav pre kontrolu liečiv prijme primerané opatrenia s cieľom včas varovať používateľov zdravotníckej pomôcky pred zistenými rizikami.“ (ustanovenie § 143q ods. 4 zákona o liekoch).

„Ak sa Štátny ústav pre kontrolu liečiv rozhodne stiahnuť z trhu zdravotnícku pomôcku, ktorá je vyrábaná v inom členskom štáte, informuje o tom výrobcu zdravotníckej pomôcky alebo jeho splnomocnenca na adrese uvedenej na stiahnutej

zdravotníckej pomôcke.“ (ustanovenie § 143q ods. 5 zákona o liekoch).

→ **Mlčanlivosť**

Ďalším novým prechodným ustanovením je ustanovenie § 143r zákona o liekoch („**Mlčanlivosť a dôvernosť**“), ktorý upravuje najmä: **(A)** povinnosť Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv dodržiavať mlčanlivosť o dôverných informáciách, **(B)** negatívne vymedzenie dôverných informácií a pod.

→ **Poruchy zdravotníckej pomôcky**

Prechodné ustanovenie § 143s zákona o liekoch („**Zaznamenávanie a evidencia nehody, poruchy a zlyhania zdravotníckej pomôcky po jej uvedení na trh**“) sa zameriava predovšetkým na: **(A)** vymedzenie pojmov **nehoda, porucha a zlyhanie** zdravotníckej pomôcky, **(B)** postup v prípade nehody, poruchy alebo zlyhania zdravotníckej pomôcky, **(C)** postavenie a povinnosti zdravotníckych pracovníkov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, zdravotných poisťovní a ich splnomocnencov v prípade nehody, poruchy alebo zlyhania zdravotníckej pomôcky, **(D)** postavenie a úkony Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv v prípade nehody, poruchy alebo zlyhania zdravotníckej pomôcky a pod.

→ **Ustanovenie § 143t zákona o liekoch**

Posledným zo série prechodných ustanovení v zákone o liekoch je ustanovenie § 143t zákona o liekoch:

„Štátny ústav pre kontrolu liečiv vedie databázu údajov oznámených podľa § 143m ods. 2 a 4 zákona o liekoch, § 143n ods. 7 zákona o liekoch a § 143s ods. 2 zákona o liekoch v rozsahu uvedenom v osobitných predpisoch a na požiadanie predkladá príslušným orgánom členských štátov podrobnú informáciu o oznámených údajoch.“ (ustanovenie § 143t zákona o liekoch).

Okrem vyššie uvedených prechodných ustanovení sa zákon o liekoch technicky dopĺňa aj niekoľkými poznámkami pod čiarou k odkazom, bodmi v rámci **prílohy č. 2** zákona o liekoch a technickým doplnením ustanovenia § 145 zákona o liekoch o **nové body 8 a 9**.

→ **Doplnenie zákona o správnych poplatkoch a zákona o zdravotnej starostlivosti**

Novela okrem zákona o liekoch dopĺňa aj **(A)** zákon o správnych poplatkoch, do ktorého vkladá nové ustanovenie **§ 19p - „Prechodné ustanovenia v súvislosti s ochorením COVID-19“** („Ustanovenia v Sadzobníku správnych poplatkov časti VIII Finančná správa a obchodná činnosť položke **152 písmeno n) a al) až aq)** sa do **25. mája 2021** neuplatňujú. Do **25. mája 2021** je poplatok za vydanie rozhodnutia o povolení klinického skúšania zdravotníckej pomôcky **165,50 eur**“) a **(B)** zákon o zdravotnej starostlivosti, súčasťou ktorého je po novom aj ustanovenie **§ 49l - „Prechodné ustanovenia v súvislosti s ochorením COVID-19“**

(„Ustanovenie **§ 26 ods. 2 a 8** zákona o zdravotnej starostlivosti sa neuplatňujú od **26. mája 2020 do 25. mája 2021**. Od **26. mája 2020 do 25. mája 2021** sa biomedicínsky výskum môže vykonávať len za podmienok ustanovených týmto zákonom a osobitným predpisom“).

Na záver pripomíname, že pre obsahovú rozsiahlosť sú v tomto príspevku citované len vybrané ustanovenia novely, ktorej doslovné znenie je dostupné na webovom sídle Zbierky Zákonov Slovenskej republiky.

Novela nadobudla účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa **23. júna 2020**, okrem doplneného ustanovenia **§ 145** zákona o liekoch, ktoré nadobudne účinnosť dňa **26. mája 2021**.

ZÁKON O MIMORIADNYCH ŠTÁTNYCH ZÁRUKÁCH

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **04. júna 2020** zákon č. **149/2020** Z. z. o mimoriadnych štátnych zárukách a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o mimoriadnych štátnych zárukách“).

→ Dôvod prijatia novely

Dôvod, pre ktorý bol zákon o mimoriadnych štátnych zárukách prijatý, sú nové opatrenia Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v reakcii na hospodársku situáciu, spôsobenú pandemiou ochorenia COVID-19. Pandémia má zásadný negatívny dopad na ekonomiky členských štátov EÚ. V reakcii na predmetnú situáciu EÚ vydala Nariadenie Rady (EÚ) **2020/672 z 19.mája 2020** o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku ochorenia COVID-19 (ďalej len „Nariadenie“), ktoré vstúpilo do platnosti dňa **20.mája 2020**. Nariadením zriadený nástroj by mal EÚ umožniť, aby reagovala na krízu na trhu práce koordinovane, rýchlo, účinne a v duchu solidarity medzi členskými štátmi, čím sa zníži vplyv na zamestnanosť pre jednotlivcov a najviac zasiahnuté hospodárske odvetvia a zmiernia sa značné hospodárske škody tejto mimoriadnej situácie. Promptné poskytnutie mimoriadnych štátnych záruk je nevyhnutnou podmienkou aktivovania nástroja SURE a umožní členským štátom, vrátane Slovenskej republiky, prístup k úverovej pomoci z nástroja.

V zmysle ustanovenia **čl. 3** Nariadenia:

„Členský štát môže požiadať o finančnú pomoc Únie v rámci nástroja (ďalej len „finančná pomoc“) vtedy, keď sa jeho skutočné a prípadne aj plánované verejné výdavky po **1. februári 2020** náhle a prudko zvýšili z dôvodu vnútroštátnych opatrení priamo súvisiacich s režimami skráteného pracovného času a podobnými opatreniami na riešenie hospodárskych a sociálnych následkov výnimočnej udalosti spôsobenej výskytom ochorenia COVID-19.“ (ustanovenie **čl. 3 ods. 1** Nariadenia).

„Prijímajúce členské štáty využívajú finančnú pomoc predovšetkým na podporu svojich vnútroštátnych režimov skráteného pracovného času alebo podobných opatrení a prípadne na podporu príslušných opatrení súvisiacich so zdravím“ (ustanovenie **čl. 3 ods. 2** Nariadenia).

Podľa ustanovenia **čl. 4** Nariadenia:

„Finančná pomoc má formu úveru poskytnutého Úniou príslušnému členskému štátu. Na tento účel a v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady prijatým podľa článku **6 ods. 1** Nariadenia je Komisia splnomocnená požičať si v mene Únie na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií v najvhodnejšom čase tak, aby optimalizovala náklady financovania a zachovala si svoju povest' na trhoch ako emitent Únie.“ (ustanovenie **čl. 4** Nariadenia).

Z hľadiska legislatívnej systematiky pozostáva samotný zákon o mimoriadnych štátnych zárukách zo **štyroch článkov**. Zatiaľ čo článok **I.** zákona o mimoriadnych štátnych zárukách predstavuje vlastný text zákona o mimoriadnych štátnych zárukách, články **II. a III.** obsahujú legislatívne úpravy iných právnych predpisov a článok **IV.** zasa upravuje účinnosť zákona o mimoriadnych štátnych zárukách.

Článok I. zákona o mimoriadnych štátnych zárukách sa ďalej vnútorne diferencuje na päť paragrafových ustanovení, predstavujúcich vlastný text zákona o mimoriadnych štátnych zárukách.

→ Základné ustanovenia

Podľa ustanovenia **§ 1** zákona o mimoriadnych štátnych zárukách („**základné ustanovenia**“):

„Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách upravuje **(A)** poskytovanie mimoriadnych štátnych záruk Slovenskou republikou EÚ zastúpenej Európskou komisiou (ďalej len „Komisia“) na zriadenie Európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v súvislosti s negatívnymi následkami pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronovírusom SARS-CoV-2, **(B)** správu mimoriadnych štátnych záruk, **(C)** realizáciu mimoriadnych

štátnych záruk.“ (ustanovenie § 1 ods. 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách).

„V súvislosti so záväzkami, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z osobitného predpisu, môže Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) poskytnúť, spravovať a realizovať mimoriadne štátne záruky“ (ustanovenie § 1 ods. 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Na poskytnutie mimoriadnych štátnych záruk sa nevzťahujú ustanovenia osobitného predpisu upravujúce štátne záruky.“ (ustanovenie § 1 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách).

Citované ustanovenie § 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách jednak definuje predmet úpravy zákona o mimoriadnych štátnych zárukách (§ 1 ods. 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách), zmocňuje ministerstvo financií ako orgán, ktorý je poverený týmto zákonom poskytovať, spravovať a realizovať mimoriadne štátne záruky v súvislosti so záväzkami, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z Nariadenia (§ 1 ods. 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách) a nakoniec v ustanovení § 1 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách upravuje vzťah zákona o mimoriadnych štátnych zárukách so zákonom č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách a ktorým sa dopĺňa zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom dlhu“). Predmetné ustanovenie (§ 1 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách) ustanovuje výnimku z účinnosti tých ustanovení zákona o štátnom dlhu, ktoré upravujú štátne záruky, nakoľko mimoriadne štátne záruky podľa zákona o mimoriadnych štátnych zárukách nie sú štátnymi zárukami v zmysle ustanovenia § 8 až 13 zákona o štátnom dlhu.

→ Podmienky poskytnutia štátnych záruk

V zmysle ustanovenia § 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách („podmienky poskytnutia mimoriadnych štátnych záruk“) platí:

„Mimoriadne štátne záruky je možné poskytnúť na základe dohody o zárukách uzatvorenej medzi ministerstvom financií a Komisiou“ (ustanovenie § 2 ods. 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Mimoriadne štátne záruky je možné poskytnúť len na účely ustanovené osobitným

predpisom a za podmienok určených dohodou o zárukách“ (ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Objem istín mimoriadnych štátnych záruk poskytnutých na základe dohody o zárukách nesmie presiahnuť sumu 173 516 250 eur.“ (ustanovenie § 2 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách).

Vyššie citované ustanovenie § 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách upravuje účel poskytnutia mimoriadnych štátnych záruk. Účelom poskytnutia mimoriadnych štátnych záruk je podľa dôvodovej správy umožniť EÚ poskytovať finančnú pomoc členskému štátu, ktorý čelí závažnému narušeniu hospodárstva spôsobenému výskytom ochorenia COVID-19, pričom táto pomoc sa bude zameriavať predovšetkým na financovanie režimov skráteného pracovného času alebo podobných opatrení zacielených na ochranu zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, ako aj na financovanie opatrení súvisiacich so zdravím, a to najmä na pracovisku. Maximálna výška mimoriadnych štátnych záruk (173 516 250 eur) je určená na základe podielu Slovenskej republiky na hrubom národnom dôchodku EÚ na rok 2020, uvedenom vo všeobecnom rozpočte EÚ na rozpočtový rok 2020, prijatom rozhodnutím Rady, ktoré bolo zverejnené 27. novembra 2019.

→ Správa mimoriadnych štátnych záruk

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách ďalej v ustanovení § 3 („správa mimoriadnych štátnych záruk“) ustanovuje:

„Správou mimoriadnych štátnych záruk je (A) evidencia a účtovanie mimoriadnych štátnych záruk, (B) realizácia mimoriadnych štátnych záruk, (C) správa pohľadávok štátu z realizovaných mimoriadnych štátnych záruk, (D) evidencia pohľadávok, účtovanie pohľadávok a s nimi súvisiacich operácií zo zrealizovaných mimoriadnych štátnych záruk“ (ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Správu mimoriadnych štátnych záruk vykonáva ministerstvo financií; v rozsahu podľa osobitného predpisu vykonáva správu mimoriadnych štátnych záruk aj Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity.“ (ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách).

Citované ustanovenie § 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách tak jednak definuje ktoré

činnosti je ministerstvo financií oprávnené vykonávať po poskytnutí mimoriadnych štátnych záruk podľa zákona o mimoriadnych štátnych zárukách tak, aby boli zabezpečené všetky činnosti, ktoré je potrebné vykonať pre správu, evidenciu, účtovanie a realizáciu týchto záruk, ako aj správu, evidenciu, a účtovanie pohľadávok štátu a jednak určuje, že správu mimoriadnych štátnych záruk vykonáva ministerstvo financií a Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity (ďalej len „Agentúra“) ako agent ministerstva financií.

→ Realizácia mimoriadnych štátnych záruk

V zmysle ustanovenia § 4 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách („**realizácia mimoriadnych štátnych záruk**“):

„Realizáciou mimoriadnych štátnych záruk je plnenie záväzku vyplývajúceho z mimoriadnej štátnej záruky v súlade s dohodou o zárukách“ (ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Ministerstvo financií realizuje mimoriadne štátne záruky v súlade s podmienkami dohody o zárukách na základe žiadosti Komisie o realizáciu mimoriadnej štátnej záruky“ (ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách). „Ak niektorý členský štát Európskej únie nebude môcť plniť záväzok vyplývajúci z osobitného predpisu a z dohody o zárukách, ktorú uzavrel s Komisiou, alebo časť tohto záväzku, ministerstvo financií poskytne Komisii na základe jej žiadosti a v súlade s dohodou o zárukách podiel pripadajúci Slovenskej republike na nesplatenom záväzku iného členského štátu Európskej únie. Výšku podielu pripadajúceho Slovenskej republike na nesplatenom záväzku iného členského štátu Európskej únie ustanovuje osobitný predpis.“ (ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách).

Predmetné ustanovenie § 4 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách upravuje postup pri realizácii mimoriadnej štátnej záruky. Tú vykoná ministerstvo financií splnením záväzku, ktorý vyplýva Slovenskej republike z dohody o zárukách na základe osobitnej žiadosti, ktorú zašle ministerstvu financií Európska komisia. Ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o mimoriadnych štátnych zárukách predstavuje prebratie povinnosti stanovenej v čl. 11 Nariadenia, ktorý upravuje povinnosť pre Slovenskú republiku poskytnúť na základe žiadosti, ktorú zašle

ministerstvu financií Európska komisia, realizovať mimoriadnu štátnu záruku v prípade, ak iný členský štát EÚ nebude z akéhokoľvek dôvodu plniť svoj záväzok vyplývajúci z jeho dohody o zárukách.

→ Doplnenie zákona o Štátnej pokladnici

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách okrem vyššie uvedeného paragrafového znenia dopĺňa aj ďalšie dva zákony: (1) zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Štátnej pokladnici“) a (2) zákon o štátnom dlhu.

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách dopĺňa zákon o Štátnej pokladnici v ustanovení § 17 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej pokladnici nasledovne:

Agentúra v mene ministerstva financií zabezpečuje podľa pokynov ministerstva financií financovanie záväzkov Slovenskej republiky, ktoré jej vzniknú v súvislosti so zabezpečením finančnej a hospodárskej stability eurozóny **alebo EÚ**“ (ustanovenie § 17 ods. 1, písm. b) zákona o Štátnej pokladnici). Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách doplnil do zákona o Štátnej pokladnici práve **hrubo vyznačené** slová. Predmetné doplnenie tak rozširuje pôsobnosť Agentúry ako agenta ministerstva financií tak, aby mohla vykonávať správu mimoriadnych štátnych záruk podľa pokynom ministerstva financií v rozsahu ustanovenom ustanovení § 17 ods. 1 písm. b) zákona o Štátnej pokladnici.

→ Doplnenie zákona o štátnom dlhu

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách prináša vo svojom čl. III. aj doplnenie zákona o štátnom dlhu. Po novom tak ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o štátnom dlhu znie:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky môže zvýšiť objem zdrojov financovania štátneho dlhu podľa ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 zákona o štátnom dlhu v príslušnom rozpočtovom roku najviac o 30 % istín štátneho dlhu splatných v príslušnom rozpočtovom roku; to neplatí, ak v danom roku ministerstvo financií zabezpečuje aj zdroje financovania realizácie špecifických štátnych záruk, **realizácie mimoriadnych štátnych záruk** a splatenia základného imania v subjektoch založených na zabezpečenie finančnej stability

eurozóny. Zdroje financovania získané na financovanie špecifických štátnych záruk, **financovanie mimoriadnych štátnych záruk** a splatenia základného imania v subjektoch založených na zabezpečenie finančnej stability eurozóny, o ktorých použití rozhodne vláda Slovenskej republiky uznesením, tvoria štátne finančné aktíva (ustanovenie **§ 4 ods. 3** zákona o štátnom dlhu). Rovnako aj v predmetom ustanovení sú doplnené časti zákona o štátnom dlhu **vyznačené na hrubo**.

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách tiež dopĺňa aj ustanovenie **§ 5 ods. 2** zákona o štátnom dlhu:

Štátne finančné aktíva získané z finančných operácií na finančných trhoch podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona o štátnom dlhu, ktoré sa nepoužijú

do konca príslušného rozpočtového roka podľa ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 zákona o štátnom dlhu, budú použité na financovanie štátneho dlhu, na financovanie realizácie špecifických štátnych záruk, **financovanie realizácie mimoriadnych štátnych záruk** alebo na financovanie splatenia základného imania v subjektoch založených na zabezpečenie finančnej stability eurozóny v nasledujúcom rozpočtovom roku“ (ustanovenie **§ 5 ods. 2** zákona o štátnom dlhu). Do predmetného ustanovenia bola doplnená na **hrubo zvýraznená časť**.

Zákon o mimoriadnych štátnych zárukách nadobudol účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa **11. júna 2020**.

NOVINKY V OBLASTI LIKVIDÁCIE OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Dňa **01. októbra 2020** nadobudne účinnosť Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. **193/2020 Z. z.** (ďalej len „vyhláška“), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii. Vyhláška vstúpila do platnosti dňa **09. júla 2020** a obsahovo je zameraná na úpravu likvidácie obchodných spoločností.

→ Likvidácia obchodných spoločností

Likvidáciu obchodných spoločností upravujú ustanovenia **§ 70** a nasledujúce zákona č. **513/1991 Zb.** Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“). Všeobecnú úpravu likvidácie právnických osôb obsahuje aj zákon č. **40/1964 Zb.** Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). V zmysle ustanovení **§ 20a ods. 3 a 4 OZ**:

„Pred zánikom právnickej osoby sa vyžaduje jej likvidácia, pokiaľ celé jej imanie nenadobúda právny nástupca alebo osobitný zákon neustanovuje inak“ (ustanovenie § 20a ods. 3 OZ).
„Ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii obchodných spoločností sa primerane použijú aj na likvidáciu inej právnickej osoby, pokiaľ z ustanovení upravujúcich tieto právnické osoby nevyplýva niečo iné.“ (ustanovenie § 20a ods. 4 OZ).

Ako z citovaných ustanovení OZ vyplýva, OZ odkazuje v oblasti likvidácie právnických osôb na ustanovenia OBZ o likvidácii obchodných spoločností. V zmysle ustanovenia **§ 70 OBZ** platí: „Ak celé imanie spoločnosti neprešlo na právneho nástupcu podľa ustanovenia **§ 69 OBZ**, vykoná sa likvidácia podľa OBZ, ak zákon neustanovuje inak“ (ustanovenie **§ 70 ods. 1 OBZ**). „Spoločnosť vstupuje do likvidácie ku dňu svojho zrušenia, ak OBZ neustanovuje inak. Po dobu likvidácie sa používa obchodné meno spoločnosti s dodatkom „v likvidácii“.“ (ustanovenie **§ 70 ods. 2 OBZ**).

Z citovaných ustanovení OZ a OBZ vyplýva, že likvidáciou rozumieme postup, ktorý sa uplatňuje pri zániku obchodnej spoločnosti. OBZ upravuje dve fázy zániku obchodnej spoločnosti: **(A)** zrušenie spoločnosti **(1)** s likvidáciou alebo **(2)** bez

likvidácie a **(B)** samotný zánik spoločnosti (výmazom z obchodného registra - ustanovenie **§ 68 ods. 1 OBZ**). V prvej fáze zániku spoločnosti (zrušenie spoločnosti), môžu teda nastať dve alternatívy, a síce zrušenie spoločnosti s likvidáciou alebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie. Ako z uvedeného vyplýva, likvidáciou rozumieme postup, uplatňujúci sa vo fáze zrušenia spoločnosti, a to v prípade, ak celé imanie spoločnosti neprešlo na právneho nástupcu.

Systematicky vyhláška pozostáva zo **šiestich častí a dvadsiatich** paragrafových ustanovení.

→ Predmet úpravy Vyhlášky

Obsahovo vyhlášku otvára ustanovenie **§ 1** („Predmet úpravy“): Vyhláška upravuje **(A)** výšku preddavku na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora (ďalej len „preddavok na likvidáciu“), **(B)** podrobnosti o určení výšky výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, **(C)** náležitosti zoznamu majetku spoločnosti“ (ustanovenie **§ 1** vyhlášky).

→ Vymedzenie pojmov

Následne vyhláška prechádza k ustanoveniu **§ 2** („Vymedzenie pojmov“), upravujúcemu základne pojmy vyhlášky nasledovne: „Na účely vyhlášky sa rozumie **(A) likvidačnou podstatou** likvidačný majetok a likvidačný výtazok dosiahnutý počas likvidácie na dosiahnutie jej účelu, **(B) likvidačným majetkom** hnutelné veci, nehnuteľnosti vrátane bytov a nebytových priestorov, podnik alebo časť podniku, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré sa na dosiahnutie účelu likvidácie majú speňažiť, **(C) likvidačným výtazkom** suma peňažných prostriedkov, ktoré boli dosiahnuté speňaním likvidačného majetku; súčasťou likvidačného výtazku sú aj jeho výnosy, **(D) čistým likvidačným výtazkom** likvidačný výtazok po odpočítaní nákladov súvisiacich s jeho dosiahnutím.“ (ustanovenie **§ 2** vyhlášky).

→ Preddavok na likvidáciu

Výšku preddavku na likvidáciu upravuje ustanovenie § 3 vyhlášky na sumu 1 500 eur.

→ Odmena likvidátora

Systematicky nasleduje časť upravujúca **odmenu likvidátora**. V zmysle ustanovenia § 4 vyhlášky („**Základné ustanovenia**“): „**Likvidátorovi za výkon likvidácie patrí (A) paušálna odmena za niektoré úkony vykonané v priebehu likvidácie (ďalej len „paušálna odmena“), (B) odmena za speňaženie likvidačného majetku tvoriaceho likvidačnú podstatu (ďalej len „odmena za speňaženie“), (C) odmena za uspokojenie pohľadávok veriteľov (ďalej len „odmena za uspokojenie veriteľov“)**“ (ustanovenie § 4 ods. 1 vyhlášky). „**Celková odmena likvidátora sa určí ako súčet jednotlivých odmien podľa § 4 ods. 1 vyhlášky**“ (ustanovenie § 4 ods. 2 vyhlášky). „**Výška celkovej odmeny likvidátora určená podľa ustanovenia § 4 ods. 2 vyhlášky je najviac 330 000 eur**“ (ustanovenie § 4 ods. 3 vyhlášky). „**Ustanovenia § 4 ods. 1 až 3 vyhlášky a § 5 až 12 vyhlášky sa primerane použijú aj na odmenu likvidátora, ak ide o dodatočnú likvidáciu.**“ (ustanovenie § 4 ods. 4 vyhlášky).

→ Paušálna odmena

V zmysle ustanovenia § 5 vyhlášky („**Paušálna odmena**“) platí: „**Likvidátorovi za výkon likvidácie patrí paušálna odmena (A) 250 eur za zverejnenie oznámenia o vstupe do likvidácie a výzvy na prihlásenie pohľadávok (§ 75c OBZ), (B) 5 eur za zapísanie prihlášky veriteľa do zoznamu pohľadávok, (C) 250 eur za vyhotovenie a uloženie základného zoznamu prihlásených pohľadávok do zbierky listín obchodného registra (§ 75e OBZ), (D) 250 eur za vyhotovenie a uloženie základného zoznamu majetku do zbierky listín obchodného registra (§ 75g OBZ), (E) 250 eur za zostavenie mimoriadnej účtovnej závierky (§ 75f OBZ), (F) 250 eur za zverejnenie oznámenia o zostavení účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku (§ 75j ods. 1 OBZ), (G) 5 eur za spracovanie výzvy na plnenie dlžníkovi alebo osobe, ktorá je povinná splniť peňažný záväzok za dlžníka, (H) 40 eur za uplatnenie pohľadávky na súde alebo pred iným orgánom verejnej moci, (I) 20 eur za prípravu a podanie návrhu na vykonanie exekúcie.**“ (ustanovenie § 5 ods. 1 vyhlášky).

„**Výška paušálnej odmeny určenej podľa ustanovenia § 5 ods. 1 vyhlášky za jednotlivé vykonané úkony je v súčte najviac 5 000 eur.**“ (ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky).

→ Odmena za speňaženie

Vyhláška ďalej prechádza k časti, týkajúcej sa **odmeny za speňaženie**. Ustanovenie § 6 vyhlášky („**Odmena za speňaženie hnutelnej veci, nehnuteľnosti vrátane bytu alebo nebytového priestoru, podniku alebo časti podniku**“) ukladá: „**Základom pre určenie odmeny za speňaženie hnutelnej veci, nehnuteľnosti vrátane bytu alebo nebytového priestoru, podniku alebo časti podniku je čistý likvidačný výtazok**“ (ustanovenie § 6 ods. 1 vyhlášky). „**Za speňaženie hnutelnej veci, nehnuteľnosti, vrátane bytu alebo nebytového priestoru, podniku alebo časti podniku patrí likvidátorovi odmena zo sumy základu pre určenie odmeny podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky (A) do 30 000 eur v sadzbe 5 %, (B) nad 30 000 eur vo výške 1 500 eur a v sadzbe 3 % zo sumy presahujúcej 30 000 eur a nepresahujúcej 300 000 eur, (C) nad 300 000 eur vo výške 9 600 eur a v sadzbe 1 % zo sumy presahujúcej 300 000 eur a nepresahujúcej 3 000 000 eur, (D) nad 3 000 000 eur vo výške 36 600 eur a v sadzbe 0,1 % zo sumy presahujúcej 3 000 000 eur.**“ (ustanovenie § 6 ods. 2 vyhlášky).

Ďalším vykonávacím ustanovením vyhlášky je ustanovenie § 7 („**Odmena za speňaženie inej súčasti likvidačného majetku**“): „**Základom pre určenie odmeny za speňaženie inej súčasti likvidačného majetku ako podľa § 6 vyhlášky je čistý likvidačný výtazok**“ (ustanovenie § 7 ods. 1 vyhlášky). „**Za speňaženie inej súčasti likvidačného majetku ako podľa § 6 vyhlášky, ktorý sa má na dosiahnutie účelu likvidácie speňažiť, patrí likvidátorovi odmena za speňaženie v sadzbe 1 % zo sumy základu na určenie odmeny podľa ustanovenia § 7 ods. 1 vyhlášky.**“ (ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky).

Časť vyhlášky, upravujúca **odmenu za speňaženie** pokračuje ustanovením § 8 vyhlášky („**Odmena za speňaženie pri prevádzke podniku alebo časti podniku**“): „**Na účely určenia odmeny za speňaženie pri prevádzke podniku alebo časti podniku sa za základ odmeny za speňaženie považuje čistý zisk dosiahnutý pri prevádzkovaní podniku alebo časti podniku v priebehu likvidácie**“

spoločnosti“ (ustanovenie **§ 8 ods. 1** vyhlášky). „Za prevádzku podniku alebo časti podniku patrí likvidátorovi odmena za speňaženie v sadzbe **1 %** zo sumy základu odmeny za speňaženie podľa ustanovenia **§ 8 ods. 1** vyhlášky.“ (ustanovenie **§ 8 ods. 2** vyhlášky).

→ Zvýšenie odmeny za speňaženie

Zvýšenie percentuálnej sadzby odmeny za speňaženie je predmetom úpravy ustanovenia **§ 9** vyhlášky („Zvýšenie percentuálnej sadzby odmeny za speňaženie pri uplatňovaní niektorých práv“): „Percentuálna sadzba na určenie odmeny podľa **§ 6** alebo **§ 7** vyhlášky sa zvyšuje o **19** percentuálnych bodov, ak k dosiahnutiu likvidačného výťažku došlo v súvislosti s **(A)** uplatnením práva odporovať právnomu úkonu ukracujúcemu uspokojenie pohľadávky spoločnosti, **(B)** uplatnením práva pri porušení zákazu vrátenia vkladu (**§ 67j, § 123 ods. 3, § 179 ods. 2 a 6** OBZ), **(C)** uplatnením práva pri porušení zákazu vrátenia plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje (**§ 67c** OBZ), **(D)** náhradou škody vzniknutej spoločnosti z porušenia povinnosti štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu spoločnosti, členom dozorného orgánu spoločnosti podľa osobitného zákona.“ (ustanovenie **§ 9** vyhlášky).

→ Spoločné ustanovenia k speňaženiu

Časť venovaná odmene za speňaženie uzatvára ustanovenie **§ 10** vyhlášky („Spoločné ustanovenia k odmene za speňaženie“): „Ak likvidáciu vykonávalo postupne viacero likvidátorov, nárok na odmenu za speňaženie má ten likvidátor, ktorý prijal alebo zabezpečil likvidačný výťažok“ (ustanovenie **§ 10 ods. 1** vyhlášky). „Ak sa likvidačný výťažok dosiahol v čase, keď likvidátor nebol ustanovený, odmena za speňaženie nepatrí žiadnemu likvidátorovi“ (ustanovenie **§ 10 ods. 2** vyhlášky). „Pri speňažení peňažných pohľadávok alebo pri prijatí plnenia na ich splnenie osobou zaviazanou patrí likvidátorovi odmena za speňaženie podľa **§ 6** vyhlášky“ (ustanovenie **§ 10 ods. 3** vyhlášky). „Ak sa likvidačný výťažok dosiahol speňažením dlhového cenného papiera, patrí likvidátorovi odmena za speňaženie podľa ustanovenia **§ 6** vyhlášky, pri speňažení iných cenných papierov sa odmena za speňaženie určí

podľa ustanovenia **§ 7** vyhlášky.“ (ustanovenie **§ 10 ods. 4** vyhlášky).

„Výnos prijatý likvidátorom v súvislosti s tým, že iné osoby užívajú likvidačný majetok, sa považuje za likvidačný výťažok a likvidátorovi patrí odmena podľa ustanovenia **§ 6** vyhlášky; za výnosy dosiahnuté z likvidačného výťažku likvidátorovi odmena nepatrí“ (ustanovenie **§ 10 ods. 5** vyhlášky). „Nárok na odmenu za speňaženie pri prevádzke podniku alebo časti podniku má ten likvidátor, ktorý vykonával funkciu v čase prevádzkovania podniku alebo jeho časti; ak funkciu vykonávali viacerí likvidátori, odmena za speňaženie sa medzi nich pomerne rozdelí podľa dĺžky výkonu ich funkcie v čase prevádzkovania podniku alebo jeho časti“ (ustanovenie **§ 10 ods. 6** vyhlášky). „Ak sa dosiahne likvidačný výťažok v cudzej mene, pre určenie odmeny za speňaženie je rozhodujúci prepočet podľa referenčného výmenného kurzu určeného a vyhláseného Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska ku dňu dosiahnutia likvidačného výťažku.“ (ustanovenie **§ 10 ods. 7** vyhlášky).

→ Odmena za uspokojenie veriteľov

Vyhláška ďalej obsahuje časť, upravujúcu **odmenu za uspokojenie veriteľov**, v rámci ktorej ustanovenia **§ 11** („Základ pre určenie odmeny za uspokojenie veriteľov“) a **§ 12** vyhlášky ustanovujú: „Základom pre určenie odmeny za uspokojenie veriteľov je suma peňažných prostriedkov v eurách poskytnutá veriteľom počas likvidácie z likvidačnej podstaty na uspokojenie peňažných záväzkov, ktoré vznikli pred vstupom spoločnosti do likvidácie (**§ 70 ods. 3** OBZ), po odpočítaní príslušenstva, zmluvných pokút a obdobných sankcií za porušenie povinnosti, ktoré vzniklo alebo trvalo počas likvidácie“ (ustanovenie **§ 11** vyhlášky). „Likvidátorovi patrí odmena za uspokojenie veriteľov v sadzbe **10 %** zo sumy základu pre určenie odmeny za uspokojenie veriteľov.“ (ustanovenie **§ 12** vyhlášky).

→ Paušálna náhrada nákladov likvidátora

Štvrtá časť vyhlášky obsahuje úpravu **náhrady výdavkov likvidátora**. Podľa ustanovenia **§ 13** vyhlášky („Paušálna náhrada výdavkov“): Likvidátorovi patrí paušálna náhrada výdavkov v sume **30 eur** za každý ukončený kalendárny mesiac

likvidácie. Paušálna náhrada výdavkov zahŕňa najmä **(A)** náklady na administratívne vedenie likvidácie, **(B)** náklady spojené s užívaním priestorov kancelárie likvidátora, **(C)** náklady spojené s materiálnym a technickým vybavením kancelárie likvidátora, **(D)** iné náklady svojou povahou a účelom obdobné nákladom podľa ustanovení **§ 13 písmen a) až c)** vyhlášky (ustanovenie **§ 13** vyhlášky).

→ Náhrada trov

Náhrada trov výdavkov likvidátora je predmetom úpravy aj v ustanovení **§ 14** vyhlášky: „*Likvidátorovi patrí náhrada hotových výdavkov preukázateľne, odôvodnene a účelne vynaložených pri konaní s odbornou starostlivosťou v súvislosti s vykonaním likvidácie*“ (ustanovenie **§ 14 ods. 1** vyhlášky). „*Hotovými výdavkami sú súdne poplatky a iné poplatky, cestovné náhrady, náklady na znalecké posudky a odborné stanoviská, preklady, výpisy a odpisy*“ (ustanovenie **§ 14 ods. 2** vyhlášky). „*Výška cestovných náhrad sa určuje podľa osobitného predpisu*“ (ustanovenie **§ 14 ods. 3** vyhlášky). „*Ustanovenia § 14 ods. 1 až 3 a § 13 vyhlášky sa primerane použijú aj na náhradu výdavkov likvidátora, ak ide o dodatočnú likvidáciu.*“ (ustanovenie **§ 14 ods. 4** vyhlášky).

→ Zoznam majetku spoločnosti

Významnou súčasťou vyhlášky je aj piata časť, upravujúca **zoznam majetku spoločnosti**. V zmysle ustanovenia **§ 15** vyhlášky.

V zozname majetku spoločnosti (ďalej len „zoznam majetku“) sa uvádza všetok majetok patriaci spoločnosti ku dňu uloženia zoznamu majetku alebo ku dňu jeho doplnenia vrátane sporného majetku, ku ktorému niekto iný uplatňuje vlastnícke právo alebo iné majetkové právo, do zbierky listín obchodného registra. (ustanovenie **§ 15 ods. 1** vyhlášky).

Zoznam majetku sa vyhotovuje v prehľadnej písomnej forme a uvádzajú sa v ňom **(A)** pri pozemku číslo parcely, druh pozemku, výmera, údaj o parcelnom registri "C" alebo "E", číslo listu vlastníctva a katastrálne územie, **(B)** pri stavbe popis stavby, súpisné číslo, číslo listu vlastníctva a katastrálne územie vrátane adresy spolu s orientačným číslom, pri rozostavanej stavbe popis stavby, stavebné povolenie, číslo parcely, na ktorej

rozostavaná stavba stojí, číslo listu vlastníctva a katastrálne územie, v prípade dokončených a skolaudovaných stavieb nezapísaných na liste vlastníctva aj kolaudačné rozhodnutie, **(C)** pri byte alebo nebytovom priestore súpisné číslo stavby, vchod, poschodie a číslo bytu alebo nebytového priestoru, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel na pozemku, číslo listu vlastníctva a katastrálne územie vrátane adresy spolu s orientačným číslom, pri rozostavanom byte alebo nebytovom priestore stavebné povolenie, poschodie, číslo parcely, na ktorej stavba s rozostavaným bytom alebo nebytovým priestorom stojí, číslo listu vlastníctva a katastrálne územie; v prípade dokončených a skolaudovaných stavieb s bytmi alebo nebytovými priestormi nezapísanými na liste vlastníctva aj kolaudačné rozhodnutie, **(D)** pri hnutelnej veci popis hnutelnej veci, výrobné číslo a evidenčné číslo, ak sú známe, ako aj adresa miesta, kde sa hnutelná vec nachádza, **(E)** pri cennom papieri druh, podoba a forma cenného papiera, počet kusov alebo objem vydaných cenných papierov, mena, na ktorú znie, menovitá hodnota, poradové číslo, ak je k dispozícii, ISIN, ak bol pridelený, označenie emitenta, ako aj označenie evidencie, v ktorej je zaknihovaný cenný papier vedený, alebo adresa miesta, kde sa nachádza, ak ide o listinný cenný papier, **(F)** pri peňažnej pohľadávke označenie dlžníka, suma pohľadávky s rozdelením na istinu a príslušenstvo a právny dôvod vzniku pohľadávky spolu s číslom faktúry, ak bola vystavená, **(G)** pri pohľadávke z účtu číslo účtu, mena, na ktorú znie, zostatok na účte a označenie banky, zahraničnej banky, pobočky zahraničnej banky alebo inej finančnej inštitúcie, ktorá ho vedie, názov a forma vkladu, ak ide o vklad, **(H)** pri inej majetkovej hodnote popis inej majetkovej hodnoty, prípadne verejný register, v ktorom je iná majetková hodnota evidovaná spolu s jej označením v tomto registri, ak je pridelené“ (ustanovenie **§ 15 ods. 2** vyhlášky). „*Pri každej položke sa v zozname majetku uvedie jej hodnota vyjadrená v eurách, za ktorú by položku bolo možné predať v danom mieste ku dňu uloženia zoznamu majetku do zbierky listín obchodného registra alebo ku dňu uloženia jeho doplnenia do zbierky listín obchodného registra.*“

„Ak sa k položke vzťahuje zabezpečovacie právo, v zozname majetku sa uvedie druh a poradie

zabezpečovacieho práva, ako aj pohľadávka, ktorú zabezpečuje, s uvedením veriteľa, zabezpečenej sumy a právneho dôvodu vzniku zabezpečovacieho práva.

Ak je položka predmetom súdneho sporu alebo iného sporu, v zozname majetku sa uvedú skutočnosti súvisiace s týmto sporom.

Ak je položka predmetom podielového spoluvlastníctva, v zozname majetku sa uvedú podieloví spoluvlastníci a podiely jednotlivých podielových spoluvlastníkov vyjadrené v zlomkoch.

Vzor zoznamu majetku je uvedený v prílohe vyhlášky.

→ Spoločné ustanovenia

Záver vyhlášky je venovaný **spoločným, prechodným a záverečným ustanoveniam**. V zmysle ustanovení **§ 16 až 19** vyhlášky platí: *„Základ na určenie odmeny podľa tejto vyhlášky sa zaokrúhľuje na celé eurá nahor a vypočítaná odmena na najbližších 50 eurocentov nahor.“* (ustanovenie **§ 16** vyhlášky).

Ak je likvidátor platiteľom dane z pridanej hodnoty, odmena podľa tejto vyhlášky sa zvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Vyhláška sa vzťahuje na určenie výšky výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátorov, ktorí boli do obchodného registra zapísaní podľa predpisov účinných od **1. októbra 2020**.

Vyhláškou sa zrušuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. **526/2004 Z. z.** o určení výšky výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora v znení vyhlášky č. **533/2008 Z. z.**

Okrem samotného vlastného textu je súčasťou vyhlášky aj príloha - **„Zoznam majetku spoločnosti“**, odkaz na ktorú je upravený v ustanovení **§ 15 ods. 7** vyhlášky.

Vyhláška nadobudla účinnosť dňa **01. októbra 2020**.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov Mgr. Martina Točeka prostredníctvom emailovej adresy taby@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2020